

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Lærkereden

2021

**VELKOMMEN
TIL LÆRKEREDEN**

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#).

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I oplyse, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx morgenstund, leg, social udvikling. I kan også indsætte billeder eller andet fra jeres arbejde.

I løbet af de sidste 2 år har, vi i Lærkereden, haft fokus på at arbejde med at få sat den nye styrkede læreplan i værk. Vi har vores personalemøder arbejdet med det pædagogiske grundlag (den blå del af blomsten). Vi har anvendt EVA's materiale til arbejdet med det pædagogiske grundlag. Vi har arbejdet i grupper på tværs af stuer og afdelinger, for at få så mange perspektiver som muligt.

Vi har i løbet af det sidste år haft fokus på den del af læreplanen, der handler om børn i udsatte positioner. Vi har dog været en smule udfordret af, at vi gennem længere tid (pga. Corona, ikke har haft mulighed for at afholde fælles personalemøder, men har afviklet møderne som stuemøder.

Den 22. juni har vi oplæg omkring børn med opmærksomhedsforstyrrelser, hvilket er en del af arbejdet med børn i udsatte positioner. Vi kommer til at fortsætte med at have fokus på børn i udsatte positioner.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx *Redskab til selvevaluering*, *Tegn på læring*, *Redskab til forankringsproces* eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

Vi afholder personalemøde en gang om måneden, og den sidste del af dette møde bruges til at afholde afdelingsmøder, så stuerne kan koordinere aktiviteter og indsatser på tværs af afdelingen. Vi bruger primært personalemødet til at reflektere over vores pædagogiske praksis både i forme af stuerunde, hvor der kan være mulighed for sparring, og gruppearbejde med afsæt i en pædagogisk udfordring. Vi har genopta-

get arbejdet med at skabe en evalueringskultur, der har fokus på den pædagogiske praksis. Vi satte arbejdet på hold, da rammerne vi har haft at arbejde efter under Corona tiden har udfordret vores måde at evaluere på.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

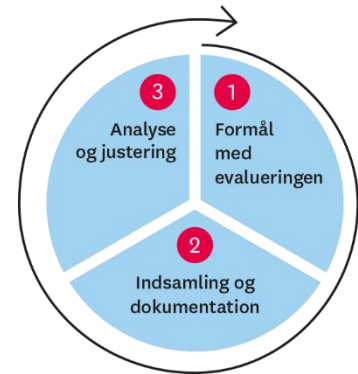
Her kan I **kort** skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

Vi har arbejdet med det pædagogiske grundlag på vores personalemøder, og i løbet af efteråret kommer vi til at arbejde med de 12 mål fra den røde del af læreplanen. Vi kommer til at arbejde med det ud fra et materiale, der er udarbejdet i Århus kommune, og som har indikatorer man kan kigge efter i sin praksis samt refleksionsspørgsmål, der kan arbejdes med i forhold til at stille skarpt på de 12 pædagogiske mål. Vi har i maj 2020 har oplæg fra Heidi Soning omkring børn i udsatte positioner, og arbejdede efterfølgende med videoerne "flyt fokus" som inspiration. Den 22. juni har vi oplæg omkring børn med opmærksomhedsforstyrrelser, da vi kan se at nogle af disse børn ofte kan komme på kanten af fællesskabet uden en indsats.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringscirklen.

Da vi åbnede igen efter Corona nedlukning blev vi på mange måder tvunget til at ændre praksis. En del af disse ændringer var vi glade for at slippe af med igen, men nogle af ændringerne har vi været glade for, og kan se giver pædagogisk god mening, så dem har vi valgt at beholde. Det er en lidt omvendt evaluering, idet vi blev tvunget til at handle, og først efterfølgende kunne reflektere over hvad det var vi skulle evaluere på. Vi brugte bl.a. personalemøder til at reflektere over de ændringer vi så i praksis, både for den samlede børnegruppe og det enkelte barn. Formålet med den efterfølgende refleksion var at se på hvad de nye tiltag havde betydet for børnene, og hvordan vi kunne beholde dette. Vi så dette på tværs af institutionen i både vuggestuen, børnehaven og basisgruppen.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videooptagelser, screeninger, relationsskemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Den pædagogiske dokumentation består primært af observationer på børnegruppen samt et spørgeskema vi brugte under vores drøftelser omkring evalueringen af genåbningen og de forskellige tiltage vi gjorde under genåbningen af institutionen samt tiden efter. Spørgeskemaet dannede grundlag for de drøftelser vi havde omkring justeringer vi ville lave i den pædagogiske praksis. Vi blev opmærksomme på at ændre i det fysiske læringsmiljø, og eksempelvis har vi etableret en legeplads, der udelukkende er for vuggestuebørnene der er små.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljøs betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vi fik bl.a. øje på en masse praktiske forhold, der var bedre at gøre på en anden måde. Det er forhold, der tidligere var naturlige for os, og som vi ikke satte spørgsmålstejn ved. Her kan som eksempel nævnes, at

vi ikke længere har forældrene inde på stuerne i Lærkereden, da vi har fået øje på, hvor stor betydning det har for børnegruppen og det enkelte barn, at der ikke er fornemmelse af at være på Hovedbanegården på visse tidspunkter af dagen, hvor forældre kommer og gå, giver små beskeder til det pædagogiske personale. Grunden til at vi vælger at holde fast i dette er, at vi kan se en forskel på børnenes trivsel og mulighed for udvikling når der er "arbejdsro" for børnene på stuen.

En anden ting vi fandt ud af, var at have legepladsen opdelt for børnehave og vuggestuen, idet vi har lavet vuggestuelegeplads et andet sted, og tidligere var både børnehave og vuggestue sammen på samme legeplads. Vi blev opmærksomme på, at de nye børn der startede i vuggestuen hurtigere end tidligere blev trygge på den lille og meget overskuelige legeplads som vi har lavet. Vi kan se at børnene i højere grad har mulighed for at gå på opdagelse på egen hånd, og lære omgivelserne at kende uden en voksen på den lille legeplads. Det giver børnene en oplevelse af selvstændighed og at kunne noget, når de kan bevæge sig rundt på egen hånd. Vi er klar over at dette giver nogle opmærksomhedspunkter i forhold til overgangen fra vuggestue til børnehave, som bliver nødvendigt at få systematiseret bedre end vi har nu. Basisgruppen kan også være på den legeplads, der passer til det enkelte barns udviklingsniveau, så basisbørnene også her har mulighed for at være sammen med børn på deres eget udviklingsniveau. Børnehavebørnene har fået mulighed for at have nogle anderledes aktiviteter på legepladsen, da der ikke længere skal tages hensyn til de mindste børn.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringsskemaet.

Evalueringen gav anledning til de praktiske ændringer som beskrevet i afsnittet ovenover. De justeringer vi har foretaget, er fortsat en del af vores praksis, og det har ført til at vi er begyndt at overveje den proces omkring en sammenlægning på tværs i børnehaven, hvor vi ville åbne op for stuerne og i højere grad arbejde på tværs end tidligere. Vi har fået øje på, at vi måske ikke er færdige med at overveje, hvordan en sådan proces skal være, og at det måske bliver for udfordrende for børnene. Særligt for de børn vi har der kan være i udsatte positioner i løbet af dagen kan det give god mening at rammerne omkring dem ikke bliver for store.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

I Lærkereden har vi drøftet med Forældrerådet de pædagogiske tiltage vi har løbende, og hentet input fra et forældreperspektiv. På møderne drøfter vi selvfølgelig praktiske forhold i Lærkereden der vedrører forældrene, og herudover har vi brugt dilemmakort fra KFO til at tale om dilemmaer der ligger i spændet mellem familie og institution. Vi har sammen med Forældrerådet bl.a. drøftet hvordan vi kan administrere at forældrene ikke kommer ind på stuerne, og vi samtidigt hermed har brug for at have løbende dialog med forældrene omkring deres barns trivsel. Vi fortsætter denne dialog i efteråret, da vi endnu ikke har besluttet præcist hvordan det skal være.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

I vores Klynge, og hermed også i Lærkereden, har vi i 2021 valgt at fokusere på arbejdet med børn i udsatte positioner, samt sprogarbejdet, i form af introduktion til Sprogtrappen som vi skal have i løbet af efteråret. Vi skal have fokus på vores evalueringskultur for at sikre at denne kommer ordentligt i gang igen efter en lang periode hvor vores møde praksis ikke har kunnet fungere optimalt pga. Corona.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

Den evalueringskultur vi har nu giver på flere måder fin mening. Vi bruger en del tid på fæller refleksioner, enten sammen eller i grupper på vores personalemøder. Her vi også afdelingsmøder (nogle gange stuemøder), hvor der kan planlægges og evalueres i afdelingen. Stuerne afholder stuemøder, hvor der reflekteres over praksis, udarbejdes handleplaner, laves TOPI osv. Vi kunne dog have brug for at arbejde med evalueringskulturen, så vi har et klart overblik over hvad der skal arbejdes med på hvilke møder. Vi er dog fortsat ikke i mål med at implementere en tilstrækkelig evalueringskultur, og skal arbejde videre med dette i 2021 og fremad.

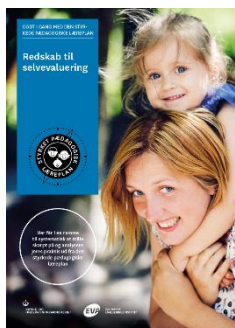
Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

I løbet af 2021 kommer vi til at arbejde med de 12 mål i den røde del af læreplansblomsten med baggrund i det materiale der er udarbejdet af Århus kommune. Her kommer vi sikkert til at lave nogle justeringer i forhold til arbejdet med de 12 mål, og der vil løbende blive justeret i delen omkring børn i udsatte positioner.

Vi kommer også til at bruge tid på at arbejde med vores evalueringskultur, da der lige nu er dele der ikke understøtter evalueringskulturen optimalt.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC